

ئەگەر يەككىتان ويستی بچتە سەر جىگاگەي؛ با جىگاگەي بتەكىنيت بە چمكىكى كراسەگەي چونكە نازانیت لە پاش خۆي چى ھاتوووتە نيو جىگاگەي

لە ئەبى ھورەيرەو - پەرزەي خۆي لىيت - كە پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - دەفەرمويت: «ئەگەر يەككىتان ويستی بچتە سەر جىگاگەي؛ با جىگاگەي بتەكىنيت بە چمكىكى كراسەگەي چونكە نازانیت لە پاش خۆي چى ھاتوووتە نيو جىگاگەي، وپاشان بليت: (باسمك ربي وضعت جنبي، وبك أرفعه، إن أمسكت نفسي فارحمها، وإن أرسلتها، فاحفظها بما تحفظ به عبادك الصالحين)*». * (واتە: پەروەردگارم بە ناوي تۆ لاتەنيشتەم دادەنيم، و بە ناوي تۆ بەرزى دەكەمەو، ئەگەر گيانى منت گرتەو لە لاي خۆت - پەرۆمىت كيشا؛ ئەوا پەرحمى پىكە، وئەگەر بەريشت دا - پەرۆمىت نەكيشا؛ ئەوا بپاريزە بەوہى بەندە چاكەكانتى پى دەپاريزت

[صەحیحە] [بوخارى و موسليم ھاوران لەسەرى]

ماناي ئەم فەرموودەيە سەبارەت بە پروونکردنەوہى زىكرەكانى خەوتنە، ئەميش ئەو ساتەيە كە مرؤف پەرۆمىت بە پەروەردگارى دەسپيرت لە ساتىكدا كە ھىچ ھىز وتوانايەكى نىيە بۆ پاراستنى، بۆيە دەسپيرت بە پەروەردگارى بۆئەوہى بپاريزت بە ئەوپەرەي تەوہكول وپشت بەستن بە خۆي گەرە، زانايان دەلین: وھىكمەت ودانايى زىكر و نزاكردن لە كاتى خەوتن وھەستان لە خەو ئەوہى كە مرؤف كۆتا كەردەوہكانى (لە كاتى خەوتندا) پەرستن وپادى خۆي گەرە بىت، و سەرەتاي كەردەوہكانى (لە كاتى ھەستان لە خەودا) بە ھەمان شىوہ، لەم فەرموودەيە پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - سونەتەكانى خەوتن وھەستان لە خەومان بۆ پرووندەكاتەوہ لە پروانگەي زىكر كردن و نزا و كەردەوہكانەوہ، سەرەتا پىنمويتيمان دەكات بۆ كەردەوہ، فەرمووي: (ئەگەر يەككىتان ويستی بچتە سەر جىگاگەي؛ با جىگاگەي بتەكىنيت): چونكە عەرەب جىگاكانيان وەكو خۆي جىي دەھيشت ولەوہى لە پاش جىھيشتنى مپرووي زيانەخش بچتە نيو جىگاگەي، يان بە تۆز و خۆل پىس بىت؛ بۆيە پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - فەرمانىكرد بە تەكاندن پيش ئەوہى مرؤف لە نيو جىگاگەي بخەويت، پاشان كەرەستەيەك لە كەرەستەكانى تەكاندن وپاكردەوہى باسكرد و دەكرىت شتى تىرش بەكاربەندىت، فەرمووي: (بە چمكىكى كراسەگەي): و اتا بە گۆشەيەكى ئەو جەلەي لەبەريدايە بەتايبەت لە بەشى خوارەوہى لاشە لە ناوہو، چونكە ئاسانترە بۆ تەكاندن وھەرەھا پرووكەشى جەلەكە پىس ناييت بە تۆز و خۆل و شتى تر، و عەرەب زۆرجار لەو كاتەدا دوو جليان لەبەردا بوو (إزار) لە بەشى نيوہى خوارەوہى لاشە لەبەر دەكرىت، و (رداء) كە لە بەشى نيوہى سەرەوہى لاشە لەبەر دەكرىت، بەلام گرنگ ئەوہى مرؤف جىگاگەي بتەكىنيت ئىتر ھەر جىلەي لەبەردا بىت (بەك پارچە بىت يان زياتر) و بەھەر شىوہ و كەرەستەيەكى تر بىت، پاشان پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - ھۆكارى ئەم تەكاندن وپاكردەوہى باسكرد، فەرمووي: (چونكە نازانیت لە پاش خۆي چى ھاتوووتە نيو جىگاگەي): ئەمەيش بەلگەيە لەسەر جەختكردنەوہى شەريەتى ئىسلام لەسەر پاراستنى لاشەي مرؤفەكان، چونكە لاشەكان بنچينەن بۆ سەرخستنى ئاين و جىيە جىكردنى فەرمانەكانى شەريەت، و لپرەدا سونەتى كەردەوہي (السنة الفعلية) تەواو بوو لەگەل پروونكردنەوہى ھۆكارەكەي. دووہم: سونەتى وتەيى (السنة القولية): پاشان پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - فەرمووي: (باسمك ربي: پەروەردگارم بە ناوي تۆ): بە ناوي خۆي گەرەي بەرز و مەزن ئەم لاشە سست و ماندووہ لەسەر ئەم جىگاگەي دادەنيم، وئەميش بەلگەيە بۆئەوہى سونەتە مرؤف لە ھەموو كاتىكدا زىكر وپادى پەروەردگارى بكات. پاشان دەليت: (وضعت جنبي، وبك أرفعه: لاتەنيشتەم دادەنيم، و بە ناوي تۆ بەرزى دەكەمەو): و اتا لاشەم دانانيم و بەرزى ناكەمەوہ لەسەر زەوى مەگەر لەگەل ھىنان وپادكردنى ناوي تۆ نەييت. (إن أمسكت نفسي فارحمها: ئەگەر گيانى منت گرتەوہ لە لاي خۆت - پەرۆمىت كيشا؛ ئەوا پەرحمى پىكە): و اتا ئەگەر لە كاتى خەوتندا مردم؛ پەرحمى پىكە. (وإن أرسلتها:

وئەگەر بەریشت دا -رۆحمت نەکیشا-؛ واتا ئەگەر لە کاتی خەوتندا نەمردم و دیسانەوێ ژبانت پێبەخشیم. (فاحفظها بما تحفظ به عبادك الصالحين؛ ئەوا بپارێزە بەوێ بەندە چاکە کانتی پێ دەپارێزیت)؛ واتا من و رۆحم بپارێزە بە هەرشتیک کە بەندە کانتی پێ دەپارێزیت، ئەمیش بە پاراستنی لە هەموو تاوان و گوناھ و شەر و زیانیک، هەر وەکو -صلی اللہ علیہ وسلم- دەفەرموێت: (احفظ الله يحفظك) واتە: (تۆ سنوورەکانی خودا بپارێزە -واجبەکان ئەنجامدە و لە حەرامەکان دوور بکەرەو-؛ ئەوا خودایش تۆ دەپارێزێت)، ئەم پاراستنە لەم فەرموودە بە باسکراوە پاراستنیک گشتییە بۆ بەندە چاکەکانی خودا کراوە چونکە پاراستنی تەواوی خودا بۆ بەندە پاش ئەو دەبێت کە بەندە چاک دەبێت و لەسەر پرێگای راست پابەند دەبێت، بۆیە ئەوانە ی سنوورەکانی خودا ناپارێزن و پێشگۆپی دەخەن؛ ئەو پاراستنەیان دەستناکەوێت کە خودا دەبێت بە ئەولیاکانی (دۆستانی)، بەلام ئەگەر ئەم زیکرە بخوێنێت ئەوا لەوێ شتیک لەو پاراستنە بە دەست بەنێت

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/6034>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

